

11-kollektiivi: Suomi / Finland

Suomen valokuvataiteen museo, Prosessi-tila 15.2.–19.5.2013

Näyttelyyn liittyvä mediakasvatusoppimateriaali

Taustaa:

11-kollektiivin kotisivut www.yksitoista.fi

Näyttelyn lehdistösivut: <http://www.valokuvataiteenmuseo.fi/fi/nayttelyt/nyt/>

POHDITTAVA ASIA: REPORTAASI, KUVAREPORTAASI ja KUVAESSEE

Reportaasi on nopeasti tehtyä uutisjuttua laajempi katsaus, esimerkiksi artikkeli, jossa perehdytään käsiteltävän asian tai tapahtuman eri puoliin. Reportaasissa haastatellaan eri ihmisiä, asiantuntijoita, asianosaisia, silminnäkijöitä tms. Toimittaja tutustuu pidemmällä aikavälillä aiheeseen ja paneutuu sen herättämiin kysymyksiin huolella.

Nämä samat tekijät liittyvät myös **kuvareportaasin** valmistamiseen. Valokuvaaja työskentelee siinä aiheensa parissa pitemmän aikaa kuin uutista kuvatessaan. Monet kuvaajat saattavat viettää kuvareportaasin parissa useita päiviä, joskus jopa viikkoja. Kuvareportaasin tuloksena syntyy runsaasti kuvamateriaalia, jonka tarkoituksena on kertoa monipuolisesti ja eri kannalta aiheesta. Kuvareportaasi syntyy yleensä lehtikuvaajalle annetun työtilauksen kautta. Siinä valokuvaajaa pyydetään perehtymään ajankohtaiseen asiaan tarkemmin.

Kuvaessee taas syntyy lähinnä valokuvaajan omasta ideasta tai kiinnostuksesta. Kuvaessee luottaa valokuvan omiin ilmaisukeinoihin ja siinä tekijä käyttää usein myös taiteellisia kykyjään. Kuvaesseeeseen ei välttämättä liity kuva-aihetta käsittelevää tekstiä, usein kuvilla on vain taideteoksen tavoin teosnimet.

Tehtävä: Omakohtaisuus ja kokemuksellisuus ovat sanoja, jotka liitetään usein kuvareportaasiin. Millä tavoin ne ilmenevät Suomi-näyttelyn kuvareportaaseissa?

Tehtävä: Maija Tammen *Removals* on voittanut Vuoden kuvaessee 2011 palkinnon. Pohdi, miten Tammen kuvissa suomalaisista kansansairauksista **aihe, rajaus, kuvakulma eli kameran sijainti suhteessa kohteeseen, valo ja sommittelu** vaikuttavat kuvaesseen tunnelmaan ja sisältöön.

POHDITTAVA ASIA: KUVATYYPIT

Uutiskuva: välittää tietoa ajankohtaisesta asiasta tai ihmisestä.

Henkilökuva: ei välttämättä uutisoi eikä ole ”suurennettu passikuva” vaan kertoo usein jotain kuvattavan persoonasta.

Reportaasikuva: on osa **kuvareportaasia**.

Kuvituskuva: On kuva, joka kuvittaa tekstiä, mutta ei liity siihen todenmukaisesti. Kuvituskuva voi olla myös kertova kuva ilman tekstiä.

Tehtävä: Etsi näyttelystä erilaisia kuvatyyppejä. Kaikkia ei välttämättä löydy näyttelystä ja yksi kuva voi sopia useaan kuvatyyppiin.

Tehtävä: Katso Miisa Kaartisen valokuvasarjaa *Mauri* ensin lukematta tekstiä ja sitten uudestaan luettuasi Kaartisen kirjoittaman tekstin. Minkälainen henkilökuvaus Maurista muodostuu vain kuvien perusteella? Entä luettuasi tekstin?

POHDITTAVA ASIA: JULKAISUPAIKKA

Kuvan julkaisupaikka vaikuttaa siihen, miten näemme kuvan ja tulkitsemme sitä.

Tehtävä: Valitse yksi kuva Konsta Leppäsen kuvareportaasista *3,6 tai enemmän*. Nimeä kaksi erilaista mediaa eli julkaisupaikkaa, jossa kuva voitaisiin julkaista. Kirjoita kuvalle kuvateksti molempiin julkaisuihin.

Tehtävä: **Lööpillä** tarkoitetaan mainosta, jossa näkyvät lehden uusimman numeron tärkeimmät aiheet. Lööpin tarkoitus on myydä lehtiä. Valitse yksi kuva Sakari Piipon kuvareportaasista *Luokkaretki*. Kirjoita kuvaan lööppi, facebook-päivitys ja kotialbumimerkintä.

POHDITTAVA ASIA: NÄKÖKULMA

Tehtävä: Vertaa Ossi Aholan valokuvasarjaa *Mistään kotoisin* ja Arttu Muukkosen valokuvasarjaa *Lappeenranta*. Millä lailla kuvaajien näkökulmat eroavat toisistaan tai muistuttavat toisiaan? Testaa kaverin kanssa eri näkökulmia (lapsi/aikuinen, nuori/ vanha, maalainen/kaupunkilainen, suomalainen/ulkomaalainen) kuviin ja miten näkökulmat vaikuttavat kuvissa havaittaviin asioihin.

Tehtävä: Lue Aholan ja Muukkosen tekstit. Mieti mitä valokuvaajat ovat päättäneet kuvissaan näyttää ja mitä he ovat jättäneet näyttämättä. Minkälaisia paikkoja kuvissa on? Minkälaisia ihmiset kuvissa ovat? Mikä on kuvattavien suhde kuvissa esiintyviin ihmisiin?

Tehtävä: Katso Aleksi Poutasen valokuvasarjaa Johanna Tukiainenstä (sarjan nimi *Johanna*) ja lue Poutasen lainaus Tukiainen blogista (2012). Pohdi blogitekstin ja valokuvasarjan välistä yhteyttä. Minkälaisia tunteita teksti ja kuvat sinussa herättävät? Entä, mikä on kuvaajan näkökulma aiheeseen? Vaikuttaako se, että Johanna Tukiainen on julkisuuden henkilö omiin ajatuksiisi kuvista? Entä, missä tilanteissa et haluaisi itsestäsi julkaistavan kuvia?

”Minä en ole mikään friikki ”Johanna Tukiainen” jolla on pinkki tyllihame päällään ja joku ihmeellinen sekakäyttäjä. Minä olen ajatteleva, tunteellinen ja herkkä nainen, joka haluaa ihan samanlaisia asioita elämässä kuin suurin osa muistakin ihmisistä, kuten rakkautta, hyvän ja turvallisen miehen, lapsia, matkustelua, terveyttä ja elämyksiä.”

Tehtävä: Katso Meeri Koutaniemen kuvareportaasia *Älkää haudatko minua tänne*. Minkä näkökulman valokuvaaja on valinnut? Keksitkö vaihtoehtoisia näkökulmia?

POHDITTAVA ASIA: YHTEISKUNNALLINEN KUVA

Tehtävä: Uskotko, että kuva voi vaikuttaa? Muistatko nähneesi kuvan, joka on vaikuttanut sinuun niin, että olet muuttanut mielipiteitäsi tai tekojasi kuvan näkemisen seurauksena? Mikä näyttelyn yksittäisistä kuvista, vaikuttaa sinuun voimakkaimmin? Entä, mikä teksti?

OMA REPORTAASI

Tehtävä: Lue alla olevat väitteet Suomesta. Tee omat kuvareportaasisi molemmista väitteistä. Anna reportaasille nimi, mieti näkökulma ja käytä useampia kuvatyyppejä. Voit myös kirjoittaa tekstin kuvien yhteyteen. Mieti myös, missä haluaisit reportaasin julkaista. Kenelle haluat kuvasi näyttää, ketkä ovat kohderyhmäsi?

Muistathan: Valokuvaajalla ja julkaisulla, jota hän edustaa, on aina vastuu niitä ihmisiä kohtaan, jotka esiintyvät julkaistuissa kuvissa. Muista siksi, että jos päätät julkaista kuvat verkossa, julkaisulupa on kysyttävä kaikilta kuvissa olijoilta.

Väitteet:

1.

“Finnish family life is centred on the nuclear family”

(Suomennos: Suomessa perhe-elämä keskittyy ydinperheen ympärille.)

Lähde: en.wikipedia.org/wiki/Finland

2.

”Vastapainona arjen kiireelle ja kiihtyvälle elämänrytmille Suomesta löytyy hiljaisuutta ja tilaa hengittää, jopa kaupungeissa.”

Lähde: Matkailun edistämiskeskus (www.mek.fi)